

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019 r.
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań.
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2017 - 2019 przyjętego Uchwałą Nr XXIX/178/17 Rady Gminy Warlubie
z dnia 28 marca 2017r.**

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 821) w zakresie obowiązków Gminy reguluje art. 176 ww. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2019r. realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu. Uchwałą Nr XXIX/178/17 Rady Gminy Warlubie z dnia 28 marca 2017r. r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 - 2019. Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Warlubie w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadzili dwaj asystenci rodziny zatrudnieni w wymiarze przeliczeniowym 1/2 etatu każdy.

Z uwagi na coraz większe potrzeby w Gminie Warlubie w zakresie wspierania rodziny (liczne problemy opiekuńczo - wychowawcze, mogące skutkować np. umieszczeniem dzieci

w pieczy zastępczej na podstawie orzeczeń sądowych) pożądane było zatrudnienie asystenta rodziny. Z uwagi na usprawiedliwioną nieobecność dotychczas zatrudnianego asystenta rodziny zaistniała potrzeba zatrudnienia, w związku z powyższym zatrudnione zostały dwie osoby w wymiarze 1/ etatu na czas zastępstwa. Asystenci rodziny działają profilaktycznie, co z uwagi na charakter przedmiotowych spraw jest bezcenne. Potrzebę intensyfikacji działań asystenta rodziny zauważają także Placówki Oświatowe i świetlice środowiskowe w Lipinkach i Wielkim Komorsku. Jednocześnie ww. podmioty bardzo pozytywnie oceniają efekty pracy asystenta rodziny ze współpracującymi już rodzinami.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,
- wspieranie aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny dyrektorowi ośrodka,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną.
- udział w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce.

W 2019 roku pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było 14 rodzin z terenu Gminy Warlubie. Do pracy z asystentem rodziny zobowiązane przez sąd były dwie rodziny. Powyżej 1 roku z pomocy i wsparcia asystenta rodziny korzystało 12 rodzin. Zakończono pracę w 2 rodzinach, w jednej z uwagi na osiągnięcie celów, a w drugiej z uwagi na brak współpracy. Asystent pracuje w oparciu o opracowane dokumenty: plan pracy z rodziną, protokół ze spotkania z rodziną, miesięczne sprawozdania z pracy z rodziną, okresowa ocena sytuacji rodziny.

W pieczy zastępczej w roku 2019 przebywało 18 dzieci z terenu Gminy Warlubie.

W rodzinach zastępczych umieszczonych było 13 dzieci, w tym:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych 4 dzieci,

- w rodzinach zastępczych zawodowych - 8 dzieci,
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego 1 dziecko.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 5 dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu współfinansował koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821) w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka lub średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki związane z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	15	14	14	14
Liczba asystentów rodziny	1	3	2	2
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy	14	15	17	18
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w zł ogółem w tym:				
rodziny zastępcze				
placówka	56 193,80	61591,87	78 214,11	102 831,34
opiekuńczo - wychowawcza	116 565,52	96753,56	127 043,31	155 078,08

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z porad prawnych, psychologicznych.

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno - edukacyjna.

W zakresie podnoszenia kompetencji służb i instytucji działających na rzecz dziecka pracownicy socjalni i asystenci rodziny uczestniczyli w szkoleniu temat: "Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniu."

Gmina Warlubie tworzy oraz rozwija system opieki nad dzieckiem, w tym w formie placówek wsparcia dziennego oraz w formie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Świetlice Środowiskowe w Lipinkach i Wielkim Komorsku to placówki przeznaczona dla dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły podstawowej zamieszkałych na terenie Gminy Warlubie. Jednakże żadna z tych świetlic nie działa zgodnie z art. 176 pkt. 3 ww. ustawy.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Uchwały Nr XXIX/178/17 Rady Gminy Warlubie z dnia 28 marca 2017r. - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017- 2019 dokonano analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą GOPS w Warlubiu oraz analizy przeważających problemów w rodzinach. Dokonano porównania danych zawartych w tabelach 1 i 2 (punkt II Programu).

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	231	231
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	576	552
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	43	45
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	4	7
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie w wieku 0-17 lat	1403	1392
Liczba osób bezrobotnych - zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, w tym z prawem do zasiłku	258 z prawem do zasiłku 27	210 z prawem do zasiłku 23

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk	
	Rok 2018	Rok 2019
Ubóstwo	130	126
Bezrobocie	88	75
Długotrwała lub ciężka choroba	36	40
Niepełnosprawność	97	80
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych- rodzina niepełna	26	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych- rodzina wielodzietna	17	13
Alkoholizm / problem alkoholowy	2	1

Narkomania		
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	2
Zdarzenie losowe	3	1

Z przeprowadzonej analizy wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2019 roku ma tendencję spadkową w stosunku do roku poprzedniego. Problem ubóstwa i bezrobocia nieznacznie się zmniejszył, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach niepełnych i wielodzietnych nieznacznie zmalała.

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oraz na zatrudnienie asystentów rodziny, którzy przez profilaktykę przyczyniają się do poprawienia, a niejednokrotnie naprawienia problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, tym samym zmniejszania kosztów współfinansowania pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu

Justyna Kamińska